

Klinika za kirurgiju lica, čeljusti i usta Medicinskog i Stomatološkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu
Klinička bolnica Dubrava, Zagreb
*Department of Maxillofacial and Oral Surgery, School of Medicine and School of Dental Medicine,
University Zagreb
University Hospital Dubrava, Zagreb*
Hrvatsko društvo za maksilofacijalnu, plastičnu i rekonstrukcijsku kirurgiju glave i vrata Hrvatskog
liječničkog zbora
*Croatian society of maxillofacial, plastic and reconstructive head and neck surgery, Croatian
Medical Association*
Hrvatsko društvo za oralnu kirurgiju Hrvatskog liječničkog zbora
Croatian Society of Oral Surgery, Croatian Medical Association

**70. GODINA KLINIKE ZA KIRURGIJU
LICA, ČELJUSTI I USTA
70th ANNIVERSARY OF THE DEPARTMENT OF MAXILLOFACIAL AND ORAL
SURGERY**

Kongres hrvatskoga društva za oralnu kirurgiju HLZ
Congress of the Croatian society of oral surgery

Godišnji sastanak Hrvatskoga društva za maksilofacijalnu, plastičnu i rekonstrukcijsku kirurgiju
glave i vrata HLZ
*Annual meeting of the Croatian society of maxillofacial, plastic and reconstructive head and neck
surgery*

Klinička bolnica Dubrava, Zagreb, 10.-12. prosinca 2009.
University Hospital Dubrava, Zagreb, December 10-12, 2009.

ORGANIZATOR / ORGANIZER

Klinika za kirurgiju lica, čeljusti i usta Medicinskog i Stomatološkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu,
Klinička bolnica Dubrava, Zagreb

*Department of Maxillofacial and Oral Surgery, School of Medicine and School of Dental Medicine,
University Zagreb, University Hospital Dubrava, Zagreb*

Hrvatsko društvo za maksilofacijalnu, plastičnu i rekonstrukcijsku kirurgiju glave i vrata Hrvatskog
liječničkog zbora

*Croatian society of maxillofacial, plastic and reconstructive head and neck surgery, Croatian
Medical Association*

Hrvatsko društvo za oralnu kirurgiju Hrvatskog liječničkog zbora

Croatian Society of Oral Surgery, Croatian Medical Association

POKROVITELJSTVO / UNDER THE AUSPICES

Milan Bandić, gradonačelnik Grada Zagreba / City Mayor

Predsjednici Kongresa / Congress Presidents

Mišo Virag, Darko Macan

Urednički odbor / Editorial Board

Mišo Virag, Darko Macan, Naranda Aljinović Ratković, Jakša Grgurević, Ivica Lukšić, Vedran
Uglešić, Željko Orihovac, Predrag Knežević, Aleksandar Milenović, Davor Brajdić, Josip Biočić, Emil
Dediol, Koraljka Hat

**L1 TERAPIJA TUMORSKE KAHEKSIJE – PROCURE. SPONZORIRANO
PREDAVANJE ABBOTT, Virag M., Lukšić I. (Zagreb)**

Kaheksija je kompleksan sindrom koji uključuje gubitak tjelesne težine, gubitak mišićnog i masnog tkiva, anoreksiju i slabost. Tumorska kaheksija je stanje koje zahtjeva posebnu pažnju u liječenju onkoloških bolesnika, pravovremeno dijagnosticiranje i ciljano liječenje. Specifična prehrana za oboljele od karcinoma jedan je od načina koji može pomoći spriječiti, odgoditi, i/ili liječiti tumorsku kaheksiju. S druge strane, takva prehrana pomaže pri održavanju ili obnavljanju kvalitete života olakšavajući simptome, pojačavajući snagu i podržavajući fizičku aktivnost. Tumorska kaheksija ima dva glavna uzroka: tumorske stanice otpuštaju faktore koji vode raspadanju proteina tijela, i drugo, tijelo odgovara na prisustvo stanica karcinoma pružajući upalni imunološki odgovor koji započinje i kojem posreduje proizvodnja upalnih citokina. Nadalje, metode liječenja karcinoma kao što su kirurška terapija, radioterapija i kemoterapija također mogu dovesti do gubitka težine. Primjerice, kirurški zahvati u području usa i ždrijela mogu ograničiti unos hrane zbog izmijenjenog osjećaja okusa. Bol ili njezino liječenje također može umanjiti unos hrane. Operacija i druge terapijske metode (radioterapija) mogu stvoriti fizičke barijere gutanju ili probavi hrane. Sve to doprinose neadekvatnoj prehrani i smanjenom unosu kalorija pogoršavajući na taj način ciklus gubitka težine zbog kaheksije uzrokovane karcinomom. Dakle, može se govoriti o tumorskoj kaheksiji i malnutriciji, ali učinak je sinegristički.

Budući je gubitak težine značajan prognostički čimbenik kod oboljelih od karcinoma, isprobane su različite vrste nutricionističkih i farmakoloških metoda liječenja. Malnutricija je čest problem u onkologiji. Dijagnostika malnutricije provodi se jednostavnim kliničkim indeksima i osnovnim antropometrijskim parametrima. Klinička prehrana je značajna komponenta potpunog liječenja onkoloških bolesnika u raznim stadijima bolesti

Ovisno o stupnju kaheksije mogući dijetetski pristup su:

- a) dijetetski savjet o vrsti preferiranih namirnica;
- b) dodatak normalnoj prehrani u vidu oralnih suplemenata gdje posebno ulogu ima enteralna prehrana sa povišenim unosom EPA-e
- c) enteralna prehrana na sondu ili stomu kod težih kaheksičnih bolesnika sa funkcionalnim smetnjama

U ovom izlaganju iznjeta su klinička iskustva s terapijskim prehrambenim proizvodom - ProSure® u spriječavanju i/ili liječenju tumorske kaheksije i malnutricije kod onkoloških bolesnika s karcinomom u području glave i vrata. ProSure® je bogat kalorijama (300 kalorija po obroku) i sadrži veliku količinu proteina visoke kvalitete kako bi omogućio izgradnju bezmasne tjelesne mase (16 g protein po obroku).

ProSure® je obogaćen eikosapentenoičnom kiselinom (EPA), omega-3 masnom kiselinom koja pomaže u smanjivanju štetnih metaboličkih promjena uzrokovanih prisustvom stanica karcinoma.

Dr.sc. Ivica Lukšić

Klinika za kirurgiju lica, čeljusti i usta
Klinička bolnica Dubrava

L2 GELCLAIR U TERAPIJI ORALNIH MUKOZITISA. SPONZORIRANO PREDAVANJE PHARMASWISS, Macan D., Aljinović Ratković N. (Zagreb)

Mukozitis je nepoželjna, bolna i skupa nuspojava citotoksičnog liječenja raka. Obeshrabrujuća je za pacijente i frustrirajuća za liječnike. Bolesnici ocjenjuju oralni mukozitis kao najteže podnošljivu nuspojavu onkološkog liječenja zbog izrazito otežanog i bolnog uzimanja hrane i pića te gutanja. Pojavljuje se u svih bolesnika na radioterapiji tumora glave i vrata.

Unatoč brojnim nastojanjima da se eksperimentalnim i kliničkim istraživanjima otkriju uspješne metode liječenja, do danas nije u potpunosti jasna patobiologija ove promjene. Zračenje i kemoterapija uzrokuju gubitak integriteta sluznice pa su živčani završetci izloženi iritacijskim čimbenicima što rezultira jakim bolovima. U stvari, liječenje mukozitisa nije se promijenilo godinama.

GELCLAIR je koncentrirani viskozni oralni gel koji formira bioadherentni zaštitni sloj na sluznici orofarinksa čime u više od 90% bolesnika smanjuje bol 5-7 sati nakon primjene. Nakon 7-10 dana primjene 87% bolesnika lakše guta. GELCLAIR smanjuje primjenu opioida, omogućuje normalnu prehranu i uzimanje tekućine, smanjuje trajanje hospitalizacije i ukupni trošak liječenja. Slijedom navedenog povećava uspješnost onkološkog liječenja jer smanjuje potrebu za redukcijom doze ili odustajanja od liječenja zbog nuspojava.

Prof. dr. sc. Darko Macan

Klinika za kirurgiju lica, čeljusti i usta
Klinička bolnica Dubrava

L3 PSYCHOLOGICAL ISSUES : QUALITY OF LIFE AND HOPE IN PATIENTS WITH HEAD AND NECK CANCER, Miloseva L., Milosev V. (Skopje, Makedonija)

Theoretical framework and objectives:

Awareness of diagnosis of cancer can have a devastating effect on individual personality, psychological balance and their families. Head and Neck cancer is especially traumatic emotionally because of disfigurement and functional impairment resulting from both the cancer and its treatment. Numerous concerns exist from a psychological perspective for the head and neck cancer patient, including the reaction to the cancer itself, the threat to one's mortality, body image issues, fears of treatment (surgery, radiation, and chemotherapy) and potential disfigurement, family, social and vocational issues.

In the frame of theoretical and empirical background of Positive psychology and psychooncology , in the past decade there has been a considerable increase of interest in quality of life (QoL) and hope issues . Snyder's cognitive model of hope is very famous which defines hope as "a positive motivational state that is based on an interactively derived sense of successful (a) agency (goal-directed energy), and (b) pathways (planning to meet goals)" (Snyder, Irving, & Anderson, 1991, p. 287).

The main aim of this study is to compare patient's Quality of life and the level of hope before and after the Head and Neck cancer surgery.

Design and methods

Participants inclusion criteria:

During the period of June 2008- May 2009 , 65 participants with diagnosed Head and Neck cancer were involved in this study. Patients attending the Maxillofacial surgery department at Clinical Hospital in Stip, were invited to participated in this study.

Participant exclusion criteria:.. Significant psychological distress .

The questionnaires we used : Quality of Life Questionnaire (EORTC QLQ)-H&N35, a questionnaire designed to assess the quality of life of head and neck (H&N) cancer patients in conjunction with the general cancer-specific EORTC QLQ-C30 ; Adult Hope Scale (AHS) C. R. Snyder.

Results and conclusion

The results shown that there were significant differences between Quality of life and the level of hope comparing the period before and after surgery .

Issues associated with the head and neck cancer patient are far-reaching, and the ramifications of treatment often extreme. Therefore it is important for patients, caregivers, and medical staff to understand the many facets of adjustment to cancer and the impact of treatment on the patient's quality of life as well as its medical impact. Psychological support is often necessary in assisting these patients to make a successful adjustment to all the difficulties they will encounter as a result of the illness. Even long-term survivors report difficulties in coping, and therefore caregivers must remember that patients make a lifetime

adaptation when undergoing treatment for head and neck cancer. Because their lives are changed, they must make appropriate personal changes in order to assist them in ensuring the highest possible quality of life following treatment. Only positive psychology approach can be good base on the path to new life.

Key words: Quality of Life; Hope; Head and Neck Cancer; patients

Prof. dr. sc. Lence Miloseva

University " Goce Delcev " and Clinical Hospital , Stip, R.Macedonia